

دردی که از آن رنج می‌بریم!

امروزه گروهها و افراد مختلفی خود را مدافع حرکت ملی آذربایجان معرفی می‌کنند. البته وجود تعدد گروهی در حرکت ملی آذربایجان، در این مقطع زمانی نه تنها دور از ذهن نمی‌باشد، بلکه واقعیتی است که نشان از گسترش و توسعه این حرکت در میان طیفهای مختلف جامعه می‌باشد.

هدف از این نوشته بیان نقش و تأثیرگذاری گروهها و طیفهای مختلف در روند حرکت نمی‌باشد، بلکه نگاهی به روابط متقابل آنان نسبت به یکدیگر می‌باشد. روابطی که در صورت سالم بودن روند توسعه حرکت را هر چه سریعتر و اهتمام گروه را در ادامه راه دو چندان خواهد نمود. چه بسا، اگر بنا به دلایلی ارتباط مناسبی بین آنان برقرار نگردد، منجر به بروز مسئله «شکاف در درون حرکت» خواهد شد که برای آینده هر حرکتی مخاطره‌انگیز می‌باشد و این آفتی است که می‌تواند حرکت را از درون به انحراف بکشانند و آن «دردی است که همیشه از آن رنج برده‌ایم». لذا تلاش در جهت ممانعت از بروز چنین مسائلی وظیفه تک‌تک گروهها و افراد حرکت می‌باشد.

هر چند همه ما بر این نکته واقف هستیم که طرح چنین مسائلی سبب خوشحالی بدخواهان حرکت شده و موجبات سوءاستفاده آنان را فراهم خواهد آورد و شاید حتی به مذاق برخی مدافعان حرکت ملی نیز چندان خوش آیند نباشد. لیکن در صورت اهتمام و توجه کلیه گروهها به حل این مشکل، سودمندی و مثبت بودن آن در آینده حرکت از تبعات منفی آن بیشتر خواهد بود. نگارنده نیز علی‌رغم میل باطنی و بنا بر احساس وظیفه تصمیم بر طرح چنین مطالبی نموده است.

گفتیم شاید بتوانیم با پذیرش مسئله «انتقاد از خود» بتوانیم از وقوع چنین مشکلاتی جلوگیری نماییم. زیرا در علم پزشکی این جمله مصطلح است که «پیشگیری بهتر از درمان است» و یا از قدیم‌الایام گفته‌اند «علاج واقعه قبل از وقوع باید کرد».

هر حرکت اجتماعی پس از گذار از مراحل اولیه خود، گام به مراحل تئوریک و تثبیت می‌گذارد. مرحله‌ای که حتی انحراف بسیاری از حرکات از اهداف اصلی خود از آنجا شروع می‌شود. حرکت ملی آذربایجان همانند بسیاری از حرکتها و جنبشها دوران شور و احساس را پشت سر گذاشته و گام به مرحله‌ای نهاده است که می‌توان از آن بعنوان دوره تثبیت در حرکت یاد کرد. دوره‌ای که مرحله نیل حرکت بسوی عقلانیت و شکل‌گیری تئوری آن می‌باشد.

طبیعی است که در چنین مرحله‌ای گروهها و افراد مختلف نظرات و تئوریهای مختلف برای حرکت ارائه خواهند داد و وجود تعدد و اختلاف نظر در تئوریهها و تفکرات در این مرحله طبیعی است. اما اینکه چگونه می‌توان از این تعدد در تکمیل هر چه بهتر تئوری حرکت بهره جست و در عین تکثر با احترام به گروههای مختلف مرحله مزبور را با موفقیت پشت سر گذاشت و آثار منفی اختلاف نظرها را به حداقل رسانید، موضوعی است که تمامی گروهها در روند کار خود بایستی در نظر داشته باشند.

از نگاه آسیب‌شناختی شکاف در درون از جمله مسائل و مشکلاتی است که در این مراحل می‌تواند آینده هر حرکت اجتماعی را تهدید نماید. زیرا که بروز چنین مسائلی گروههای حرکت را به همدیگر مشغول ساخته و از پرداختن به هدف و رسالت اصلی آنان دور نگه خواهد داشت. همچنین بیگانگان و بدخواهان حرکت فرصت را مغتنم شمرده و از آب گل‌آلود ماهی خواهند گرفت.

برای جلوگیری از وقوع چنین آفت‌هایی بایستی علل آن را جویا شده و آنان را از ریشه خشکانید. به نظر می‌رسد چندین عامل مهم می‌تواند در بروز چنین مشکلاتی در حرکت ملی آذربایجان مؤثر باشد. یکی نفوذ افراد بیگانه در حرکت، که اعتقادی به این حرکت نداشته، بلکه با شایعه‌پراکنی و دامن‌زدن به اختلافات سعی در انحراف حرکت دارند. ایجاد مشکلاتی این چنینی از سوی آنان طبیعی می‌باشد. دوم اینکه، عدم پذیرش پلورالیسم در میان گروهها و افراد می‌باشد. چه بسا که برخی گروهها برای خود حقانیت بیشتری در حرکت قائل بوده، گروههای را که در اندیشه و رفتار با آنان تطابق صدرصد ندارند مورد تخطئه و سرزنش قرار داده و مشروعیت آنان را زیر سؤال می‌برند. باب هرگونه انتقاد را بروی خود می‌بندند، گاهی اوقات حتی تصمیم بر حذف آنان می‌گیرند. گروه اول نیز از چنین فضایی خرسند بوده و زمینه رشد چنین مسائلی را فراهم می‌نماید. روند رشد خیلی سریع این مسئله می‌تواند منجر به اتلاف توان حرکت گردد.

چرا که اولاً، همانطوریکه قبلاً عنوان گردید گروههای حرکت را به همدیگر مشغول ساخته و از پرداختن به هدف و رسالت اصلی آنان دور نگه خواهد داشت. ثانیاً، موجبات سوءاستفاده بدخواهان حرکت را فراهم خواهد آورد. ثالثاً، در صورت ادامه این روند بهداشت روانی محیط حرکت را دچار آلودگی شده و طرفداران آنرا دچار یأس و افسردگی خواهد نمود.

لذا برای پیشگیری از بروز این مسائل، اول اینکه بایستی مراقب بدخواهان حرکت و افراد بیگانه بود. نکته دوم اینکه با نگاهی دموکراتیک و پلورال، فضای گفتمان سالم را برای تمامی گروهها و افراد فعال در حرکت بدون هیچ قید و شرطی ایجاد نماییم. مسئولیت ایجاد چنین بستر مناسب بیشتر از همه گروهها برعهده نخبگان حرکت ملی است، زیرا نقش نخبگان و الگوی حاکم بر روابط آنها نقش ویژه‌ای در فرآیند توسعه کمی و کیفی حرکت دارد. در چنین فضای دموکراتیک، با پذیرش اصول مشترک از سوی همه، گروههای مختلف تئوریه‌ها و تاکتیکهای خود را برای جامعه ارائه نموده و کالای خود را به مردم عرضه خواهند کرد. در چنین فضایی، اعمال و رفتار گروههای مختلف و پذیرش تفکرات و اعمال آنان از سوی مخاطبان بر اساس اصول حاکم بر جامعه دموکرات، مورد احترام است.

در صورت ایجاد چنین فضایی سالم در حرکت ملی راه نفوذ هر گونه افراد بیگانه در حرکت بسته شده و همگرایی گروههای مختلف حرکت بیشتر می‌گردد و این یعنی شکوفایی پایدار حرکت.

به امید اینکه تمامی گروهها در ایجاد چنین فضایی از هیچ کوششی دریغ نورزیده و مسئولیت و وظیفه خود را در

قبال ملت ادا نمایند.